

PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO IR SMURTO PREVENCIJOS LIETUVOS FUTBOLO FEDERACIJOJE TAISYKLĖS

I. SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

- 1.1. Visi Lietuvos futbolo federacijos (toliau – LFF) darbuotojai, nariai, sportininkai, treneriai, teisėjai ir kiti suinteresuoti asmenys privalo būti supažindinti ir laikytis šių priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ir smurto prevencijos taisyklių (toliau vadinama - Taisyklės), kurios yra skelbiamos LFF interneto svetainėje.
- 1.2. LFF darbuotojai, nariai, sportininkai, treneriai, teisėjai ir kiti suinteresuoti asmenys privalo aktyviai dalyvauti draugiškos, žmogaus orumą gerbiančios, lygias galimybes ir nediskriminavimą užtikrinančios aplinkos kūrime.
- 1.3. Draudžiama priekabauti, seksualiai priekabauti ar smurtauti prieš LFF darbuotojus, narius, sportininkus, trenerius, teisėjus ir kitus suinteresuotus asmenis.
- 1.4. LFF priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo bei smurto prevencijos politika remiasi teisės aktų reikalavimais, LFF Etikos kodeksu ir šiomis Taisyklėmis.
- 1.5. Nuorodos į fizinius asmenis yra taikomos abejoms lytims. Vienaskaita vartojami teiginiai taikomi ir daugiskaitai bei atvirkščiai. Taisyklėse neapertos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžiamos ir/ar aiškinamos LFF įstatuose ir kituose LFF dokumentuose.

II. SKYRIUS - TAISYKLĖSE VARTOJAMOS SĄVOKOS

- 2.1. Atsakingas asmuo – LFF generalinis sekretorius, gaunantis pranešimą ar skundą (įskaikant anoniminį per www.lff.lt svetainę) apie įvykį ir pagal nustatytą tvarką organizuojantis skundo ar įvykio nagrinėjimą.
- 2.2. Fizinė prievarta – tai tyčinis ir nepageidautinas veiksmas, pvz. mušimas, spyrimas, įkandimas ar kt., dėl kurio patiriama trauma arba sužalojimas.
- 2.3. Smurtas – veikimu ar neveikimu daromas tyčinis fizinis, psichinis, seksualinis ar kitas poveikis, dėl kurio asmuo patiria neturtinę, fizinę ar materialinę žalą.
- 2.4. Priekabiavimas – nepageidaujamas elgesys, kai lyties, tautybės, rasės, pilietybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos pagrindu siekiama įžeisti arba įžeidžiamas asmens orumas ir siekiama sukurti arba sukuriama bauginanti, priešiška, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.
- 2.5. Seksualinis priekabiavimas – asmeniui, prie kurio priekabiaujama, nepriimtinas ir nepageidaujamas, užgaulus, žodžiu, raštu ar fiziniu veiksmu išreikštas seksualinio pobūdžio elgesys, kuriuo siekiama sukurti, arba kuriama asmenį, su kuriuo taip elgiamasi, bauginanti, jam nemaloni, žeminanti ar įžeidžianti aplinka.
- 2.6. Psichologinė prievarta – tai bet koks nepageidautinas veiksmas, įskaitant įkalinimą, izoliavimą, žodinį, įžeidimą, pažeminimą, gąsdinimą, psichologinę agresiją, grasinimą panaudoti fizinę jėgą, arba kitą elgesį, kuris gali menkinti tapatumo, orumo ir savivertės jausmą, taip pat gali pakenkti fizinei, psichinei, dvasinei, moralei ar socialinei LFF darbuotojo, nario, sportininko, trenerio, teisėjo ar asmens sveikatai, saugai ir gerovei.
- 2.7. Pranešimas – žodinis ar rašytinis informacijos pateikimas apie seksualinį priekabiavimą, smurtą ir priekabiavimą.
- 2.8. Skundas – nukentėjusio asmens rašytinis kreipimasis dėl priekabiavimo, seksualio priekabiavimo, smurto.

- 2.9. Skundžiamasis – asmuo, dėl kurio elgesio pateiktas pranešimas, skundas dėl seksualinio priekabiavimo, priekabiavimo ar smurto.
- 2.10. Nukentėjusysis – LFF darbuotojas, narys, sportininkas, treneris, teisėjas ar kitas asmuo, prie kurio priekabiavo, seksualiai priekabiavo ir prieš kurį buvo panaudotas smurtas.

III. SKYRIUS PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO IR SMURTO FORMOS

- 3.1. Seksualinis priekabiavimas, priekabiavimas ir smurtas gali pasireikšti šiomis formomis:
- 3.1.1. nepageidaujamas fizinis kontaktas (pvz., plekštelėjimas, glostymas, glamonėjimas, grybštelėjimas, siekimas pabučiuoti, bučiavimas ir kt.) ar tokio kontakto reikalavimas;
 - 3.1.2. žodinis ar rašytinis žeminimas (įžeidžiantys juokai ir pokštai, nuolatinės pastabos, neapykantos kalba, apkalbos, gandų skleidimas, šmeižtas ir pan.);
 - 3.1.3. įžeidžiančių paveikslėlių, užrašų ar kitos medžiagos demonstravimas, įžeidūs gestai;
 - 3.1.4. pornografinių ar seksistinių nuotraukų, paveikslėlių, tekstų demonstravimas ar siuntimas elektroninio ryšio priemonėmis;
 - 3.1.5. sąmoningas izoliavimas ar nebendravimas sportinėje veikloje, atskyrimas nuo socialinių veiklų;
 - 3.1.6. įkyrus siekis bendrauti, asmens sekimas ar informacijos apie asmenį rinkimas, kai tai nesusiję su atliekamomis darbinėmis funkcijomis ar sportu;
 - 3.1.7. grasinimas ar kitoks bauginantis elgesys, kuriuo siekiama riboti asmens apsisprendimo laisvę;
 - 3.1.8. poveikis LFF darbuotojui, nariui, sportininkui, treneriui, teisėjui ar kitam suinteresuotam asmeniui siekiant tam tikro su darbo funkcijų atlikimu ar sportu nesusijusio elgesio, paslaugų ar seksualinių paslaugų;
 - 3.1.9. nepagrįstas darbo sąlygų pabloginimas, lyginant su kitais asmenimis;
- 3.2. Priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ir smurto formų sąrašas nėra baigtinis.
- 3.3. Priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ir smurtas gali pasireikšti ir kitokiais būdais, kurie nėra akivaizdūs, tačiau kuria nemalonią, bauginančią, žeminančią ar įžeidžiančią aplinką.

IV. SKYRIUS REKOMENDUOJAMAS LFF DARBUOTOJŲ, NARIŲ, SPORTININKŲ, TRENERIŲ, TEISĖJŲ IR KITŲ SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ELGESYS, SIEKiant IŠVENGTI PRIEKABIAVIMO, SEKSUALINIO PRIEKABIAVIMO IR SMURTO IR PERSEKIOJIMO

- 4.1. LFF rekomenduoja laikytis šių principinių nuostatų:
- 4.1.1. Analizuoti savo elgesį ir vertinti, ar jis atitinka Taisyklių nuostatas.
 - 4.1.2. Būti sąmoningu, žinoti ar numanyti, koks potencialus elgesys gali būti laikomas seksualiniu priekabiavimu, priekabiavimu ir smurtu.
 - 4.1.3. Būti atidžiu ir jautriu kitiems LFF darbuotojams, nariams, sportininkams, treneriams, teisėjams ir kitiems suinteresuotiems asmenims, gerbti jų privatų gyvenimą, pažiūras, įsitikinimus, jų fizinį ir psichinį neliečiamumą, stengtis suvokti, ar jo žodžiu, raštu ar fiziniu veiksmu išreikštas elgesys gali sukelti nemalonias, nepageidaujamas, orumą žeidžiančias pasekmes, gali trukdyti kitą asmenį darbo aplinkoje, dėl ko jis gali nesugebėti tinkamai vykdyti savo funkcijas, pavyzdžiui:
 - 4.1.3.1. familiarus pasisveikinimo būdas,
 - 4.1.3.2. komplimentai, nesusiję su sportinėmis asmens savybėmis,

- 4.1.3.3. komentarai apie fizinę išvaizdą ar aprangą, žmogaus identiteto požymius,
 - 4.1.3.4. neetiški komentarai apie pažiūras, silpnybes ar stiprybes, jo privatų gyvenimą,
 - 4.1.3.5. neetiški kreipiniai (pavyzdžiui, vardų trumpiniai, pravardės, mažybiniai kreipiniai),
 - 4.1.3.6. seksualinio pobūdžio, įžeidžiantys ar nepagarbūs juokeliai ar pokštai,
 - 4.1.3.7. fiziniai prisilietimai prie LFF darbuotojo, nario, sportininko, trenerio, teisėjo ar kito suinteresuoto asmens, fizinio ar psichologinio diskomforto sukėlimas, nesilaikant pagarbaus fizinio atstumo,
 - 4.1.3.8. įkyrus dėmesio rodymas, fizinės išvaizdos apžiūrinėjimas,
 - 4.1.3.9. kalbėjimo tonas, reiškiama garsai ir judesiai, kurie gali žėisti, žeminti žmogų ar kelti seksualinio pobūdžio asociacijas,
 - 4.1.3.10. žeminančių garbę ir orumą vizualinių priemonių naudojimas (plakatai, nuotraukos, piešiniai, daiktai ir kt.),
 - 4.1.3.11. įžeidžiančio pobūdžio, žeminančių garbę ir orumą pranešimų, žinučių siuntimas.
- 4.2. Siekiant išvengti asmeniui nemalonaus, nepriimtino elgesio bei šio elgesio neigiamų pasekmių, esant abejonėms, kad tam tikras elgesys gali būti nepageidaujamas arba gali priversti kitą asmenį jaustis nepatogiai, žeminti jo orumą, rekomenduotina iš anksto pasiteirauti, aptarti su LFF darbuotojais, nariais, sportininkais, treneriais, teisėjais ir kitais suinteresuotais asmenimis, ar tam tikras elgesys, bendravimo forma yra priimtini.
- 4.3. Jei LFF darbuotojas, narys, sportininkas, treneris, teisėjas ar kitas asmuo žodžiu, veiksmais ar atsako nebuvimu parodo kad tam tikras elgesys, nesusijęs ir (ar) nebūtinai darbo funkcijų vykdymui, jam nėra priimtinas – privaloma nedelsiant nutraukti tokį elgesį ir apriboti bendravimą iki privalomo vykdant darbo funkcijas.
- 4.4. Nebūti pasyviu Taisyklių nuostatas pažeidžiančio elgesio stebėtoju, bet imtis aktyvių veiksmų tokiam elgesiui sustabdyti. Jeigu toks elgesys vyksta, netoleruoti jo, nelaikyti to pokštu ar nevykusiu pajuokavimu, neskatinėti tokio elgesio pritariantį šypsena, juoku ar kitais tokį elgesį palaikančiais veiksmais.
- 4.5. Patyrus tokį elgesį, turintį priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, smurto požymių, patartina ramiai, mandagiu tonu pasakyti ar pranešti taip besielgiančiam asmeniui, kad šis elgesys nepriimtinas ir turi būti nutrauktas. Tai gali būti padaryta ir elektroniniu laišku ar žinute. Rekomenduotina paaiškinti, kokie gestai, žodžiai, komentarai, fizinis elgesys ar kiti veiksmai yra nemalonūs, sukuria žeminančią, įžeidžiančią darbinę ar studijų aplinką.
- 4.6. Patartina visus įvykusius priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo, smurto veiksmus (elgesį) fiksuoti, užsirašyti laiką, liudytojus ir kitas reikšmingas aplinkybes.
- 4.7. Jeigu priekabiavimas, seksualinis priekabiavimas ar smurtas vyko kito LFF darbuotojo, nario, sportininko, trenerio, teisėjo ar kito suinteresuoto asmens atžvilgiu, rekomenduotina padrąsinti jį prabilti apie tai, skatinti kreiptis į šiuos veiksmus atlikusį asmenį ir nedelsiant jam pranešti, kad toks elgesys yra nepageidaujamas.

V. SKYRIUS PRANEŠIMO AR SKUNDO TYRIMO PRINCIPAI

- 5.1. Pranešimo ar skundo tyrimas grindžiamas šiais principais:
- 5.1.1. nekaltumo – skundžiamasis laikomas nekaltu iki bus priimtas sprendimas dėl Taisyklių pažeidimo;
 - 5.1.2. operatyvumo – tyrimas atliekamas per įmanomai trumpiausią terminą;
 - 5.1.3. betarpiškumo – nukentėjusiajam, skundžiamajam, liudytojui (-ams) sudaromos visos galimybės pateikti paaiškinimus, savo veiksmų vertinimo ir aiškinimo versiją;

- 5.1.4. pagalbos nukentėjusiajam – gavus skundą dėl taisyklių pažeidimo, sudaromos saugios darbo sąlygos;
- 5.1.5. aktyvių prevencijos priemonių taikymo – nustačius pažeidimą, taikomos atitinkamos individualios prevencinės priemonės, užtikrinant LFF darbuotojams, nariams, sportininkams, treneriams, teisėjams ir kitiems suinteresuotiems asmenims saugias ir jų orumo nežeidžiančias darbo sąlygas;
- 5.1.6. objektyvumo ir nešališkumo – tyrimas atliekamas objektyviai, neturint išankstinių nuostatų dėl aplinkybių vertinimo.

VI. SKYRIUS PRANEŠIMO AR SKUNDO PATEIKIMO TVARKA. TERMINAI

- 6.1. LFF darbuotojas, narys, sportininkas, treneris, teisėjas ar kitas asmuo pagrįstai manantis, kad prie jo ar kito asmens yra priekabiauama, seksualiai priekabiauama ar prieš jį yra naudojamas psichologinė prievarta ir/ar fizinis smurtas turi teisę pateikti pranešimą ar skundą anonimiškai www.lff.lt puslapyje ar atsakingam asmeniui, kuris gautą informaciją nedelsiant, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną pateikia tiesiogiai LFF prezidentui arba tiesiogiai Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybai.
- 6.2. Nukentėjus sportininkui, minėta gauta informacija ne vėliau kaip kitą darbo dieną tolimesnio įvykio ištyrimui persiunčiama kitiems LFF nariams ir/ar kitiems suinteresuotiems asmenims, kuriems priklauso nukentėjusysis sportininkas ar kitas asmuo.
- 6.3. Pranešime (skunde) LFF darbuotojas, narys, sportininkas, treneris, teisėjas ar kitas suinteresuotas asmuo turi pateikti šią informaciją:
 - 6.3.1. įvykio detalius paaiškinimus apie patirto smurto, priekabiavimo ar seksualinio priekabiavimo situaciją, apraiškas ir aplinkybes;
 - 6.3.2. nurodyti galimus liudytojus;
 - 6.3.3. pateikti visą kitą turimą informaciją (garso įrašus, susirašinėjimą ir pan.).
 - 6.3.4. LFF prezidentui gavus iš atsakingo asmens pranešimą ar skundą apie įvykį, sukviečiamas LFF Etikos komitetas (toliau – EK). LFF EK nariai yra pasirašę konfidencialumo deklaraciją (1 priedas) ir įsipareigoję užtikrinti nagrinėjimo konfidencialumą. Draudžiama atskleisti bet kokią su tyrimu susijusią informaciją asmenims, nedalyvaujantiems tyrimo procedūroje. LFF EK nariui, atskleidusiam kitiems asmenims su tyrimu susijusią informaciją, taikoma drausminė atsakomybė.
- 6.4. Apklausiant nukentėjusįjį ar skundžiamąjį asmenį, apklausoje gali dalyvauti ir jo atstovas.
- 6.5. Pranešimą ar skundą rekomenduojama pateikti per įmanomą trumpiausią laiką nuo skundžiamų veiksmų padarymo arba paaiškėjimo dienos.
- 6.6. Atlikus tyrimą, LFF EK įvertina jo metu gautus duomenis ir priima sprendimą LFF Etikos kodekse numatyta tvarka.
- 6.7. Pranešimo ar skundo tyrimo terminas LFF gali būti pratęsiamas tik tuo atveju, jei dėl pateisinamų aplinkybių (ligos ir pan.) nėra galimybės apklausti nukentėjusiojo, skundžiamąjo ar liudytojo. Sprendimą dėl termino pratęsimo priima LFF EK.

VII. SKYRIUS PREVENCIJOS PROCEDŪRA

- 7.1. Prevencijos procedūros tikslas – net ir nesant akivaizdžių priekabiavimo, seksualinio priekabiavimo ar smurto požymių ar kitų profesinės etikos pažeidimų, užtikrinti saugią ir pagarbią darbinę ir sportinę aplinką LFF.
- 7.2. Prevencijos procedūra taikoma ir tuomet, jeigu nukentėjęs asmuo pageidauja tik sudrausminti skundžiamąjį ir užkirsti kelią tokiems veiksams ateityje, tačiau nepageidauja, kad būtų pradėtas tyrimas arba nėra pakankamo pagrindo tyrimui pradėti.
- 7.3. LFF EK priėmus sprendimą pradėti prevencijos procedūrą, atsakingas asmuo pakartotinai supažindina skundžiamąjį asmenį su taisyklėmis, atkreipdamas dėmesį į tuos punktus, dėl kurių nesilaikymo pradėta prevencijos procedūra.
- 7.4. Prevencijos procedūra vykdoma pokalbio forma, kurio metu atsakingas asmuo atskirai bendrauja su skundžiamuoju, dalyvaujant ar nedalyvaujant nukentėjusiam asmeniui, siekiant taikiai išspręsti kilusius nesutarimus.

VIII. SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 8.1. Šios Taisyklės ir visi jų pakeitimai yra skelbiami LFF interneto svetainėje.

Šios Taisyklės yra patvirtintos LFF Vykdomojo komiteto 2025 m. balandžio 15 d. sprendimu.

Šios Taisyklės įsigalioja nuo 2025 m. balandžio 15 d.

LFF prezidentas: Edgaras Stankevičius

LFF generalinė sekretorė: Rita Bagdonienė